

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003538

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-12-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Моїсеєнко Олена Миколаївна
2. Olena M. Moiseienko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 293

Назва наукової спеціальності: Міжнародне право

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: міжнародне право

Дата захисту: 17-07-2023

Спеціальність за освітою: правознавство

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 1688

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.87.01

Тема дисертації:

1. Міжнародно-правові стандарти медіації та їхня імплементація у Європейському Союзі.
2. International legal standards of mediation and their implementation in the European Union.

Реферат:

1. Дисертаційна робота є першим у вітчизняній науці міжнародного права дослідженням, у якому здійснене комплексне розкриття теоретичних і практичних питань еволюції та сучасної правової регламентації інституту медіації у міжнародному праві та специфіки його застосування у праві Європейського Союзу як засобу вирішення спорів між його державами-членами, між ЄС і третіми країнами, у спорах між третіми країнами із залученням ЄС як посередника, а також при вирішенні спорів між приватними особами через організаційний механізм інтеграційного об'єднання. У роботі акцентовано увагу на тому, що посередництво або міжнародна публічно-правова медіація є одним із найстаріших засобів вирішення спорів, які використовуються у міжнародних відносинах. Практика застосування медіації склалася ще в античний період, при цьому її сучасні стандарти формувалися у період Середньовіччя та у Новий час. Заборона війни як засобу вирішення міжнародних спорів та зобов'язання вирішувати їх мирними шляхом як основа інституту

медіації отримують остаточне формально юридичне закріплення в якості принципу міжнародного права у Статуті ООН 1945 р. Встановлено, що міжнародно-правова публічна медіація є однією з форм або засобів мирного вирішення міжнародних спорів (конфліктів) за участю та під керівництвом третьої нейтральної особи (не учасника конфлікту) – посередника (медіатора), який не наділений правом ухвалювати обов'язкове для сторін рішення та який сприяє комунікації та досягненню домовленостей між сторонами конфлікту. Посередники (медіатори) надають допомогу учасникам спору/конфлікту виявити можливі варіанти його вирішення, що задовольняють інтереси усіх сторін, які беруть участь у спорі. За активної участі медіатора сторони добровільно приймають свідомі рішення, не відчуваючи при цьому тиску з боку один одного і не загрожуючи один одному. Обґрунтовано, що інститут міжнародної публічної медіації можна розглядати в об'єктивному та суб'єктивному аспектах. В об'єктивному сенсі медіація поєднує матеріальні і процесуальні норми права (в тому числі і м'якого права), що регулюють суспільні відносини, які виникають під час врегулювання конфлікту через добровільне досягнення згоди між сторонами щодо взаємовигідних юридичних та (або) фактичних дій. У суб'єктивному сенсі публічно-правова медіація виступає як забезпечена правом діяльність сторін конфлікту та інших учасників процесу примирення, яка спрямована на застосування сукупності юридичних та інших (психологічних, аксіологічних тощо) засобів для вирішення конфлікту/спору, шляхом добровільного досягнення згоди сторонами про взаємоприйнятні юридичні та (або) фактичні дії, які у свою чергу спрямовані на усунення протиріч, що лежать в основі конфлікту/спору. У роботі наголошується, що, не дивлячись на важливу роль ООН у врегулюванні міжнародних конфліктів, у сучасних міжнародних відносинах спостерігається криза універсалізму. Натомість регіональні міжнародні організації (зокрема, ОБСЄ, ЄС, ЕКОБАС, ОАД), які об'єднують держави, що мають спільні інтереси, схожість культурно-історичного розвитку, характеризуються певною гомогенністю в політичних поглядах та ідеології, дедалі частіше демонструють свою ефективність у регулюванні міжнародних суперечок, що можуть загрожувати міжнародному миру та безпеці. Виявлено, що новими тенденціями у розвитку інституту міжнародно-правової публічної медіації є урізноманітнення кола як учасників цього процесу, зокрема тих, хто безпосередньо є стороною спору (держави, міжнародні організації, сторони внутрішньодержавних конфліктів, які загрожують міжнародному миру і безпеці), та самих медіаторів (наприклад, колективне посередництво із залученням різних учасників міжнародних відносин, так і сфери його застосування (спори різної локалізації, різної напруженості, інтенсивності, з різних предметів). При цьому успіх медіації як засобу вирішення міжнародних спорів, за участі різних посередників залежить від координованості їхніх дій та ініціатив, з урахуванням того, що вступаючи у процес врегулювання міжнародного конфлікту медіатори можуть переслідувати різні політичні цілі. Тому саме дотримання принципів безсторонності, нейтральності та повного заглиблення у предмет та причини спору, є основою для досягнення посередниками поставленої мети. Встановлено, що тенденцією останніх років є регіоналізація механізмів вирішення міжнародних спорів, зокрема із застосуванням медіації. Міжнародна публічно-правова медіація має важливе значення у попередженні міжнародних конфліктів та розгортання внутрішньодержавних конфліктів, які створюють загрозу міжнародному миру та безпеці. При цьому міжнародна публічно-правова медіація є ефективним засобом стабілізації мирних відносин у постконфліктний період як неодмінний елемент миробудівництва та миротворчості.

2. The thesis is the first scientific work within the Ukrainian school of international law, which is dedicated to the comprehensive disclosure of theoretical and practical issues of the evolution and modern legal regulation of the institution of mediation in international law and the specifics of its application in the law of the European Union as a means of resolving disputes between its member states, between the EU and third countries, in disputes between third countries involving the EU as a mediator, as well as in resolving disputes between private individuals through the organizational mechanism of the integration association. The work focuses on the fact that mediation or international public-law mediation is one of the oldest dispute resolution tools used in international relations. The practice of using mediation was developed in the ancient period, while its modern standards were formed in the Middle Ages and in modern times. The prohibition of war as a means of resolving international disputes and the obligation to resolve them peacefully as the basis of the institution of mediation receive the final formal legal

confirmation as a principle of international law in the UN Charter 1945. It has been established that international legal public mediation is one of the forms or means of peaceful resolution of international disputes (conflicts) with the participation and under the leadership of a third neutral person (not a participant in the conflict) – a mediator (mediator) who is not empowered to make binding decisions for the parties solution and which facilitates communication and reaching agreements between the parties to the conflict. Mediators provide assistance to participants in a dispute/conflict to identify possible options for its resolution that satisfy the interests of all parties involved in the dispute. With the active participation of the mediator, the parties voluntarily make conscious decisions, without feeling pressure from each other and without threatening each other. It is substantiated that the institution of international public mediation can be considered in objective and subjective aspects. In an objective sense, mediation combines material and procedural norms of law (including soft law) that regulate social relations that arise during conflict resolution through the voluntary reaching of an agreement between the parties regarding mutually beneficial legal and (or) factual actions. In a subjective sense, public-law mediation acts as a legal activity of the parties to the conflict and other participants in the reconciliation process, which is aimed at applying a set of legal and other (psychological, axiological, etc.) means to resolve the conflict/dispute, by voluntarily reaching an agreement by the parties on mutually acceptable legal and (or) actual actions, which in turn are aimed at eliminating the contradictions underlying the conflict/dispute. The work emphasizes that, despite the important role of the UN in the settlement of international conflicts, a crisis of universalism is observed in modern international relations. Instead, regional international organizations (in particular, OSCE, EU, ECOWAS, OAS), which unite states that have common interests, similarities in cultural and historical development, are characterized by a certain homogeneity in political views and ideology, are increasingly demonstrating their effectiveness in regulating international disputes that may threaten international peace and security. It was revealed that the new trends in the development of the institution of international legal public mediation are the diversification of the circle of participants in this process, in particular those who are directly parties to the dispute (states, international organizations, parties to intrastate conflicts that threaten international peace and security), and the mediators themselves (for example, collective mediation with the involvement of various participants in international relations, as well as the scope of its application (disputes of different localization, different tension, intensity, on different subjects). At the same time, the success of mediation as a means of resolving international disputes with the participation of various mediators depends on the coordination of their actions and initiatives, considering the fact that when entering into the process of international conflict settlement, mediators can pursue different political goals. Therefore, it is the observance of the principles of impartiality, neutrality and complete immersion in the subject and causes of the dispute that is the basis for the mediators to achieve their goals.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Моїсеєнко О. М. Медіація в системі вирішення спорів за Угодою про асоціацію між Україною та ЄС 2014 р. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право», 2020, Вип. 29. С. 309–317.

- 2. Moiseienko, O. M. The History of the Mediation Institute in International Public Law in the Pre-Westphalian Period. Форум Права, 2021. № 69(4), С. 48–55.
- 3. Moiseenko O. M. Mediation as a Mechanism of Dispute Resolution between EU Member-States (Institutional Dimension). Державне будівництво та місцеве самоврядування: зб. наук. пр. / редкол.: С. Г. Серьогіна (голова) та ін. Харків : Право, 2022. Вип. 43. Р. 413–426.
- 4. Моїсеєнко О. М. Деякі міркування щодо можливості використання міжнародно-правової медіації під час BREXIT. Україна і Європейський Союз: шлях до сталого розвитку : зб. наук. ст. за матеріалами І наук. практ. конф. з европ. права, м. Харків, 24 квіт. 2018 р. Харків, 2018. С. 29–33.
- 5. Моїсеєнко О. М. Директива 2008/52/ЄС як інструмент гармонізації медіаційного законодавства держав-членів ЄС. Конституційні принципи місцевого самоврядування та регіональна політика ЄС: тези доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 24 квіт. 2020 р. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. С. 246–249.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0111U000954

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яковюк Іван Васильович

2. Ivan V. Yakovyyuk

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01, 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8070-1645

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мазаракі Наталія Анатоліївна

2. Nataliya Mazaraki

Кваліфікація: д. ю. н., проф., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1729-7846

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Подковенко Тетяна Олександрівна

2. Tetiana O. Podkovenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6027-161X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 11, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Анакіна Тетяна Миколаївна

2. Tetiana M. Anakina

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5819-9097

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Трагнюк Олеся Янівна

2. Olesia Y. Tragniuk

Кваліфікація: к.ю.н., професор, 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4505-8105

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Цувіна Тетяна Андріївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Цувіна Тетяна Андріївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лейба Людмила Василівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна